

Beste leden en sympathisanten,

In deze nieuwsbrief laten we 3 vrijwilligers aan het woord die deze zomer hun twee maanden vakantie in onze projecten gewerkt hebben. Lies Horrie en Werner Kinds zijn leerkrachten uit het Gentse die nu hun volwassen kinderen het huis uit zijn, een project zochten om zich voor in te zetten. Lies werkt al jaren met Roma gezinnen en anderstalige nieuwkomers, Werner is leerlingbegeleider in het secundair onderwijs. Soraya Paenen is een jonge leerkracht Latijn en godsdienst die in haar school te Boom al een sponsoractie voor Chico Latino heeft opgezet voordat ze haar zomervakantie aan Chico Latino ging wijden.

— Hilde Coeckelberghs

Het verhaal van Lies & Werner

Vrijwilligers zomer 2013: Lies, Soraya, Werner, Indie, Hilde.

Wij hadden ruim een jaar eerder beslist met Chico Latino naar Cuzco te trekken om daar tijdens onze zomervakantie – we werken beiden in het onderwijs – als vrijwilliger te gaan werken. Waarom met Chico Latino? Wij konden ons vinden in het totaalproject: emancipatorisch werken met kinderen en ouders, met oog voor de ruime sociale context. Met deze informatie – website van Chico Latino en blogs van vrijwilligers en stagiairs door de jaren heen – trokken we naar Hilde en Gemma voor een eerste kennismaking. Ideeën en visies naast elkaar gelegd en het klikte! Onze definitieve beslissing was genomen en de voorbereiding kon beginnen: Lies herneemt haar Spaanse lessen, Werner gaat ermee door, nieuwe afspraken met Hilde, ideeën en aangepast materiaal verzamelen, de best geprijsde vliegtickets versieren en een steuncampagne op poten zetten. Het is dan ook een druk voorbereidingsjaar geworden met te weinig tijd en concrete afspraken om onze voorbereidingshonger te stillen en een goedgeslaagde steuncampagne die meer dan 4000 euro aantikte.

Vrijwilligers voor Chico Latino

In Peru werken 4 vaste Peruaanse medewerkers, de “Chico Latino-ploeg”: Augusta en Yeni werken dagelijks met de kinderen en hun ouders in het project Choquepata, Violeta staat in voor het opleidingsprogramma en Carmen zorgt als directeur voor de coördinatie.

Ze krijgen ondersteuning van in België geselecteerde vrijwilligers. Om hiervoor in aanmerking te komen moet je een stevige basiskennis Spaans hebben en ervaring in het werken met kinderen. Bovendien vragen we een inzet van bij voorkeur 3 maanden of langer. Respect en een open instelling voor een andere cultuur is ook onontbeerlijk.

Onze Peruaanse medewerkers zijn vooral geïnteresseerd in nieuwe pedagogische methoden en spelvormen. De vrijwilligers werken vooral in het project Choquepata met de kinderen: ze helpen bij het huiswerk en bij de verschillende activiteiten en kunnen een eigen inbreng hebben in de concrete invulling van deze activiteiten.

Daarnaast werken ze soms ook nieuwe educatieve spelen uit en werken ze mee aan de opleidingsprogramma's voor kleuterjuffen en onderwijzers.

Met de toenemende internationalisering van het hoger onderwijs komen ook steeds meer stagiaires uit de lerarenopleiding, sociaal werk en andere humane wetenschappen naar de projecten van Chico Latino.

In Cuzco werden we warm onthaald door Hilde en Soraya, ook een onderwijs-vrijwilligster voor de volgende 8 weken, ons gastgezin Carmen & Co en Indie, stagiaire Noord-Zuid-samenwerking die er al een primavera cusquena had opzitten.

Na het bekomen van reis en hoogteziekte, de eerste vergaderingen met de vaste hardwerkende Chico Latino-ploeg. Ze verliepen in een open sfeer, man en paard werden genoemd, er werd wederzijds geluisterd. Hierop volgde menig uurtje voorbereiden van didactisch materiaal en natuurlijk als kers op de taart: de eerste ontmoeting met de kinderen van Choquepata, een arm landbouwgehucht tegen een prachtige bergflank. Hartveroverend! Dit gevoel is gebleven en laat ons ook nu nog geen dag los.

Het project Choquepata

Sinds maart 2010 werkt Chico Latino in de indiaanse boerengemeenschap van Choquepata.

In de namiddag van 15 tot 18u kunnen kinderen van 3 tot 14 jaar hier terecht in een warme, hartelijke sfeer om te spelen, rond thema's te werken en hulp te krijgen bij hun huiswerk.

We werken in 2 leeftijdsgroepen: de "kleintjes" van 3 tot 7 jaar en de "grotten" van 8 tot 14.

Spelend leren is ons devies! Want spelen is iets waar deze kinderen nauwelijks tijd voor krijgen. Kinderen krijgen in deze cultuur weinig kans om kind te zijn, familiaal geweld is eerder regel dan uitzondering, alcoholisme een groot probleem, genegenheid uitdrukken bijna ongekend.

500 jaar onderdrukking en racisme eerst door de Spaanse kolonisten en later door hun nakomelingen heeft diepe sporen van wantrouwen en gebrek aan zelfvertrouwen en identiteit achtergelaten.

Daarom is er ook een werking met de ouders opgezet. Elke maand wordt met hen aan een bepaald thema gewerkt.

Een bijzondere ervaring voor ons was de maandelijkse avond met de ouders: een mooie groep campesinos die na het zware akkerwerk afkomt op de uitnodiging om te reflecteren over identiteit, dromen voor hun kinderen en voor zichzelf. Wat een verrijking voor iedere aanwezige, wat een mooie manier van werken van de vaste Chico Latino-ploeg en van de vrijwilligers/stagiaire.

Identiteit en zelfbeeld

Mensen uit een indiaanse boerengemeenschap hebben een heel laag zelfbeeld. Daarom hebben we gekozen om tijdens een vormingsavond daaraan te werken. We vroegen hen om zich te identificeren met een dier, bijvoorbeeld: "ik identificeer me met een ezels, ik werk graag en hard zonder in de kijker te moeten staan." Daarnaast speelden ze ook een spel waarin ze kaartjes met kwaliteiten en goede eigenschappen doorgaven aan elkaar.

We waren er niet zo gerust in of de mensen dit soort oefening zouden durven, maar het ging schitterend! Je zag hen elke keer open bloeien als ze een kwaliteit van een ander kregen. We kwamen allemaal "zwevend van geluk" terug.

Naast onze dagelijkse begeleiding van de kinderen, regelmatige vergaderingen en discussies, ineenknutselen van didactisch materiaal, hebben we in de weekends en gedurende 1 volledige week maximaal genoten van de adembenemende schoonheid van Zuid-Peru. Terwijl je mens en landschap ziet, bekruipt je al de vrees die beelden niet voor eeuwig te kunnen vasthouden. Te veel schoonheid ineens!

— Lies en Werner, Gentbrugge, 14 september 2013

Vrijwilligster Soraya Paenen aan het woord

De 2 maanden van mijn zomervakantie gaan werken als vrijwilliger in Peru voor Chico Latino. Wat een uitdaging! Zullen de indiaanse kinderen mijn gebrekkige Spaans begrijpen? Hoe loopt dat daar allemaal in een zo andere cultuur?

Maar de kinderen zijn schatjes! Thuis zijn ze geen knuffels gewend en hoe genieten ze van de extra aandacht en onze warme genegenheid! Samen knutselen we, doen wilde spelletjes buiten, maken we zuchtend samen het saaie en zinloze huiswerk. (2 bladzijden volschrijven met het zelfde woordje en dan ontdekken dat ze niet weten welke letters ze schrijven!)

Leefsituatie kinderen en school

In de indiaanse boerengemeenschappen worden kinderen heel vroeg ingeschakeld in het werk thuis en op het veld: al vanaf hun 5 of 6 jaar!

De opvoeding is erg autoritair: kinderen moeten doen wat hen gezegd wordt en wie zich niet voegt krijgt letterlijk van de zweep. Zo spraken we bij de voorbereiding van moederdag over liefde tussen moeder en kinderen en kregen tot onze ontsteltenis van bijna alle kinderen te horen: mijn mama ziet mij niet graag want ze slaat me en roept en scheldt, en ik hou ook niet van haar!

Toch zijn deze ouders wel degelijk bezorgd om hun kinderen en willen ze het beste voor hen. Goede schoolresultaten vinden ze erg belangrijk. Daarom is de huiswerkbegeleiding die Chico Latino aanbiedt de belangrijkste stimulans om de kinderen naar het project te laten komen, ook al mogen sommigen pas laat komen na eerst op het veld gewerkt te hebben.

Kinderen gaan maar een halve dag naar school, meestal in de ochtend. Het niveau is erg laag en de onderwijsmethoden weinig effectief. Kopiëren en “papegaaien” is de regel. Of kinderen ook begrijpen wat ze lezen of schrijven... daar wordt nauwelijks aandacht aan besteedt. Heel wat moeders zijn analfabeet en kunnen hun kinderen niet helpen bij het schoolwerk..

De poort en de omheining van het terrein zijn ronduit gevaarlijk! Daar doen we dus iets aan. Met de centjes die ik op mijn school bij elkaar gesponsord heb maken we een veilige omheining en om dit te vieren schilderen we samen met de kinderen een prachtig spandoek. Van elke kindertekening hebben we minstens één thema overgetekend en dan mogen de kinderen hun eigen fragment mooi inkleuren. Het spandoek is meer dan geslaagd en geeft een extra touch en een welkom gevoel aan onze 'spiksplintergerenoveerde' poort! Nogmaals een dikke dankjewel aan de sponsors! Ik mocht ze in jullie naam dan ook inwijden door het flesje chicha te breken en het lint door te knippen. *Como un alcalde!* (Zoals een burgemeester)

We maken er voor de kinderen een feest van door met onze ploeg Belgische vrijwilligers een echte Vlaamse kermis te organiseren.

Het is augustus en dat is in Peru de maand van Moeder Aarde, de Pacha Mama. Het ritueel verbonden aan Pacha Mama was bijzonder om bij te wonen... Een Andes-'priester' (wist je dat dit altijd een man is die ooit getroffen is geweest door de bliksem én dat uiteraard ook overleefde?) offert meegebrachte etenswaren en dranken aan Moeder Aarde, jaagt boze geesten weg en zegent je met behulp van 3 cocablaadjes die je zelf uitkiest. De meeste kinderen aten hun blaadjes gewoon op terwijl ze moesten wachten maar soit, het is de gedachte die telt zegt...

Choquepata en de week van de wind

Mijn laatste week! Maandag met de kinderen de theorie eens onder de loep genomen... Wat is dat eigenlijk 'wind'? Kunnen wij de wind zien? Voelen, horen, proeven?

Dinsdag alles even laten bezinken en een groots 'Spel zonder grenzen' gespeeld. Los Kingkonges vs. Los Leones! Mijn aapjes en ikzelf deden het enorm goed en het fungehalte was groot en dat is wat telt!

Woensdag, le moment suprême van de week... Vliegeren!!! De wind zat mee en de kleinste chareltjes kregen hun 'kometas' het hoogst... Sommigen deden zelfs aan multitasking... Neuspeuteren en vliegeren; plassen en vliegeren... Het moet al-le-maal kunnen!

Donderdag was het dan zover... Dikke knuffels, natte zoenen en nee, het bleef ook bij mij niet droog... (of hadden jullie iets anders verwacht dan?!) Acht weken is in principe niet lang en je probeert toch wat afstand te bewaren maar een aantal Peruaantjes zijn er toch in geslaagd een warm plekje te veroveren in mijn hart... Mja, ook den aard van het beestje zekers...

's Avonds stond ook nog de tweede ouderavond op het programma. Wederom was het thema 'identiteit'. Om luchtig te starten, nodigden we de mama's en de ene papa uit voor een heuse stoelendans... En ervoor gaan, deden ze! Leuk om ook deze mensen eens ontspannen en met een grote glimlach te zien!

— Soraya Paenen

“Hoe kijken we op deze 8 weken terug? Met een goed gevoel: het project straalt na meer dan 10 jaar nog steeds een groot engagement uit, is niet verzadigd, maar op zoek naar uitbreiding en verbetering, nieuwe horizonten. Wij kijken uit naar de verdere ontwikkeling van het cavia-project om de zelfstandigheid en onafhankelijk van de vrouwen te ondersteunen. Wij willen ons alvast engageren om de ontwikkelingen op educatief en didactisch vlak van de kinderen en volwassenen in de economisch achtergestelde dorpen te volgen. We zullen ideeën, strategieën en concreet materiaal verzamelen en met de vaste kern van Chico Latino communiceren. Wij hopen op deze manier een permanente bijdrage aan het project te kunnen leveren.”

— Lies en Werner